

NORGES JURISTFORBUND

www.juristforbundet.no

Den norske Dommerforening

Sendt bare som e-post:
postmottaket@lmd.dep.no
Landbruks- og matdepartementet

Dato: 5. februar 2010

Deres ref: 200901279-/TSA

Høringsuttalelse - utkast til ny jordskiftelov

Dommerforeningen viser til departementets høringsbrev av 18. september 2009.

Dommerforeningens uttalelse knytter seg til følgende tema i lovutkastet:

- utvidelsen av jordskifterettens skjønnskompetanse
- rettsmiddelordningen
- ordningen med jordskiftedommerfullmektiger

1. Utvidelsen av skjønnskompetansen

Jordskifterettens kompetanse til å avholde skjønn er i dag avgrenset til areal som er avsatt til LNF-områder i kommuneplan eller reguleringsplan, eller som ligger i en uregulert del av kommunen, jf. jordskifteloven § 6 femte ledd.

Arbeidsgruppen foreslår nå at den stedlige begrensning skal falle bort, og at jordskifterettens kompetanse til å avholde skjønn også skal omfatte urbane områder. Dette gjelder også kompetansen til å avholde skjønn som egen sak, jf. utkastet § 5-1 om avtaleskjønn. Som begrunnelse for dette viser arbeidsgruppen til at jordskifteretten allerede er tilført oppgaver innenfor urbane områder, jf. jordskifteloven § 2 bokstav h og i, og at jordskifterettene nå har den kompetansen og erfaringen som skal til for å holde disse skjønnene uansett planstatus (høringsnotatet side 83).

At jordskifterettene gjennom sin spesielle kompetanse har fått tilført jordskiftefaglige oppgaver innenfor urbane områder kan etter Dommerforeningens syn ikke uten videre begrunne at de også skal gis generell skjønnskompetanse på linje med tingrettene innenfor det samme området. Skjønn innenfor byer og tettbygde strøk reiser erfaringsmessig kompliserte problemstillinger både av prosessuell og erstatningsrettslig karakter. Forslaget berører også spørsmålet om jordskifterettens kapasitet til å påta seg stadig nye oppgaver utenfor domstolens kjernevirksomhet. Saksbehandlingstiden i jordskifteretten ligger på et helt annet nivå enn i de alminnelige domstoler. Det arbeides derfor med langsiktige planer for å redusere restansene og bringe saksbehandlingstiden gradvis nedover. Dersom jordskifterettens saksfelt skal utvides ytterligere, må det derfor begrunnes i et sterkt behov for å etablere et alternativ

NORGES JURISTFORBUND

www.juristforbundet.no

Den norske Dommerforening

til tingrettens skjønnskompetanse. Dommerforeningen kan ikke se at dette behov er til stede. Spørsmålet er heller ikke problematisert i høringsnotatet.

Jordskifterettens kompetanse innenfor urbane områder bør derfor begrenses til avtaleskjønn som inngår som del av et jordskifte, jf. utkastet § 5-1 første punktum. Den generelle adgang til å behandle skjønn som egen sak bør derfor gå ut.

Dommerforeningen har ellers ingen spesielle merknader til utvidelsen av jordskifterettens skjønnskompetanse for så vidt gjelder særlovgivningen.

2. Rettsmiddelordningen

Dommerforeningen er enig i arbeidsgruppens prinsipale forslag om at lagmannsretten skal være eneste rettsmiddelinstans for avgjørelser truffet av jordskifteretten. Dette innebærer at det tosporede system vil opphøre, og at jordskifteoverretten skal integreres i lagmannsretten, som dermed blir en fullfaglig ankesdomstol.

En slik ordning vil medføre en betydelig forenkling for brukerne. Samtidig tilføres lagmannsretten verdifull kompetanse. Forslaget legger opp til en fleksibilitet når det gjelder bruken av denne ressurs ved dommersammensetningen også utenfor de tradisjonelle jordskiftesaker. Dette er en positiv sideeffekt av omleggingen som samtidig bidrar til å lette integreringsprosessen i ankesdomstolen.

De organisatoriske og administrative spørsmål som knytter seg til omleggingen er ikke behandlet av arbeidsgruppen, men er nå under utredning i Domstoladministrasjonen. Her ligger det nok en del utfordringer som må være avklart før rettsmiddelordningen sluttbehandles. Dommerforeningen har imidlertid tillit til at disse spørsmål lar seg løse på en konstruktiv måte og går ikke inn på dette tema i denne omgang. Dommerforeningen er for øvrig kjent med at de ulike sider ved rettsmiddelordningen har vært gjenstand for samtaler og innspill underveis både fra førstelagmennene og jordskifteoverdommerne.

Dommerforeningen har ingen spesielle merknader til de enkelte bestemmelser i lovutkastet om ny rettsmiddelordning.

3. Jordskiftedommerfullmektiger

Arbeidsgruppen foreslår å erstatte ordningen med allment løyve og særlig løyve (jordskifteloven § 7) med en ordning med jordskiftedommerfullmektig etter mønster av ordningen med dommerfullmektiger i de vanlige domstoler.

I en fersk rapport fra en arbeidsgruppe nedsatt av DA er det pekt på at prosessen med å ansette overingeniører med mulighet for allment løyve oftest er begrunnet i stor arbeidsmengde (rapporten side 8). Dette innebærer at ordningen med midlertidige dommere ikke sjelden blir benyttet til å løse et varig behov for økt bemanning.

Uavhengighetsprinsippet tilsier at dommere primært skal utnevnes i faste og uavsettelige stillinger. I forhold til dommerfullmektigordningen i de alminnelige domstoler har derfor

NORGES JURISTFORBUND

www.juristforbundet.no

Den norske Dommerforening

Dommerforening uttrykt en kritisk holdning til omfanget av ordningen. De samme betenkeligheter vil også gjelde ved etablering av en dommerfullmektigordning innenfor jordskifteretten. Det må derfor være et rimelig forholdstall mellom antall faste dommere og dommerfullmektiger.

Dommerfullmektigen er først og fremst en opplæringsstilling som kan være et viktig bidrag til rekrutteringen av nye jordskiftedommere. Det er da nødvendig at det lages en plan for opplæringen og hvilke sakstyper som dommerfullmektigen kan behandle. De nærmere retningslinjer om dette bør være på plass før ordningen settes i verk.

Nils Asbjørn Engstad

leder

Den norske Dommerforening/styreleder, lagdommer Nils Asbjørn Engstad, Hålogaland lagmannsrett, Fr. Nansens plass, Pb 2511, 9271 Tromsø. Telefon 77 66 00 35, mobil 91 86 66 35
nils.asbjorn.engstad@domstol.no